

Jiří CUKR, *Vývoj obecního kronikářství v Ledenicích*, České Budějovice 2008 (bakalářská práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 85 s. + přílohy.

Posudek oponenta bakalářské práce

Kdo zná autora předkládané bakalářské práce, toho volba jejího tématu nemůže překvapit. Jiří Cukr je současným ledenickým kronikářem a je proto zcela logické, že se zabývá také prací svých předchůdců, jejich přístupem k vedení kronik či životními osudy kronikářů. K ledenickému kronikářství přitom již před obhajobou své práce publikoval několik dílčích příspěvků na stránkách regionálního tisku i odborných periodik. Nepřekvapuje také, že se výborně orientuje v dosavadní literatuře ke zvolenému tématu i ve „svých“ pramenech, tedy dochovaných ledenických kronikách.

Svou bakalářskou práci autor rozčlenil do čtyř kapitol a připojil k ní i bohaté textové a obrazové přílohy. V první kapitole se věnoval historii a současnému stavu obecního kronikářství v českých zemích. Přestože těžiště výkladu jednoznačně leží v období po vydání známého guberniálního nařízení ze srpna 1835 nařizujícího vedení obecních a dalších pamětních knih, pokusil se autor také o stručné shrnutí vývoje kronikářství před tímto datem. Přiznám se, že s jeho výkladem mám dva problémy. Prvním jsou odkazy na populárně pojaté edice nejstarších českých kronik, zatímco jejich starší kritické edice zůstaly nezmíněny. Druhou a podstatnější připomínkou je existence velkého množství jen ztěžlivě klasifikovatelných pamětí, kronik či dalších rukopisů vzniklých mezi koncem 15. věku a 18. stoletím na půdě mnoha měst a městeček, které nebylo možné na tak malé ploše adekvátně uchopit. Výklad je proto na tomto místě jen velmi hrubým nastíněním předmoderního městského kronikářství (s. 10-12). Naopak následný text věnovaný 19. a 20. století důkladně a zasvěceně rekapituluje základní normy pro vedení kronik a seznamuje čtenáře i se současnou metodologií jejich vedení.

Na důvěrně známou půdu vkročil Jiří Cukr ve druhé kapitole, kde se začal zabývat ledenickým kronikářstvím od sklonku 19. století až do jeho současnosti, a tuto půdu až do konce své bakalářské práce neopustil. Nejprve podal stručný přehled ledenických kronikářů, k jejichž postavám se poté podrobněji vrátil ve čtvrté kapitole. Zatímco k výkladu v prvních třech podkapitolách nelze mít výhrady, ve čtvrté podkapitole druhé kapitoly věnované dalším kronikám vedeným v Ledenicích měl autor k jednotlivým zmiňovaným rukopisům připojit také citace, které (ale ne všechny) čtenář nalezne až v seznamu pramenů a literatury. Ve třetí kapitole Jiří Cukr podrobně a důkladně analyzoval dochovaných pět ledenických kronik vedených

od roku 1885. Všiml si nejen jejich podoby (vnějšího popisu), ale zabýval se také způsobem práce jednotlivých kronikářů, formální úpravou zápisů, jejich tématy, stylistikou, podobou jejich rukopisu či dodržováním jazykových pravidel. Čtvrtá kapitola bakalářské práce je poté věnována životním osudům 13 kronikářů (nebo spíše dvanácti kronikářů a jedné kronikářky), kteří vedli kroniky mezi léty 1885 a 2002. Zatímco životopisné údaje podal Jiří Cukr v samotném textu, některé další informace týkající se délky vedení kroniky nebo věku na začátku kronikářské práce nalezne čtenář v závěru a v přílohách (tabulka 2).

Cennou přílohou posuzované bakalářské práce jsou její přílohy, zejména příloha 1, v níž jsou (zcela miniaturním písmem) zpřístupněny legislativní předpisy a nařízení vztahující se k obecnímu kronikářství z let 1835, 1920, 1932, 1956 a 2006.

Bakalářská práce se vyznačuje pěknou úpravou a kultivovaným jazykem, jak by se ostatně od obecního kronikáře čekalo. Při čtení mírně vadí jen časté používání slova *potażmo*.

Na konci závěru své bakalářské práce označil Jiří Cukr obecní kroniky za jedinečný historický pramen a popřál jim, aby jejich kouzlo brzy objevila i historická věda (s. 76). Má-li se tak stát, pak je nutné se ptát, jak by historičky a historikové měli tyto prameny vlastně číst? Lokální či regionální badatelé v nich jistě mohou nalézt velké množství údajů, které si ale (nakolik?) mohou dohledat i jinde, například v dobovém tisku. Nebo je bude možné číst jako doklad vytváření a udržování lokální, historicky podmíněné identity? Pak ale bude nutné se ptát, jak jsou tyto prameny reflektovány okolím (výstavy, četba, jiné způsoby prezentace) nebo vnímány, motivovány či využívány představiteli lokální samosprávy? Nebo je budeme číst pouze jako jisté naplnění normy (zákonů, metodických pokynů), kdy jednotlivé zápisy musí splňovat daná a kontrolovaná kritéria?

Bakalářská práce Jiřího Cukra je spolehlivým výkladem vývoje lednického obecního kronikářství mezi osmdesátými léty 19. a počátkem 21. století. Velmi rád ji doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnotit jako **výbornou**.

Jindřichův Hradec, 23. května 2008

PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.